Secţiune 1.01 ŞI AM AUZIT GLASUL

de Pavel Amnuel

Traducerea Valeriu Stoicescu

Lida plânge. Şi chiar dacă îmi întinde zâmbind ba ceaşca de cafea, ba pâinea prăjită cu unt, tot văd că plânge. Nu poate să înţeleagă ce-i cu mine, iar eu ştiu că am devenit cu totul altul după întoarcere. Şi nu pot să explic nimic. Nimic.

Mi-am băut cafeaua în tăcere şi am ieşit pe balcon. Apartamentul nostru se află la ultimul etaj, al treizecilea, în clădirea cea mai înaltă din oraş, şi văd cum pe teritoriul Institutului roboţii-reglori aleargă prin curtea de mărfuri. În zona maşinilor sclipesc ritmic lămpile semnalizatoare de control: cipeva pleacă în trecut. Mai departe se zăreşte terenul viran, acolo unde tocmai au început să sape fundaţiile noului corp de clădire pentru paleontologi. La mărginea oraşului, dincolo de terenul viran, la intrarea în Centrul de Presă, fâlfâie steaguri multicolore, iar deasupra tuturor – steagul O.N.U. De aici nu pot să văd mulţimea din faţa clădirii, ştiu însă că era deja strânsa acolo, cunoşteam şi motivele. Totuşi, nu mă voi duce acolo, nu voi pleca nicăieri, mai bine stau pe balcon şi aştept până când Lida va strânge vesela şi va pleca la biologii ei. Şi atunci… Ce? încă nu ştiu, darceva – ceva tot trebuie să fac.

Întotdeauna am avut o voinţă slabă. În copilărie ascultam pe toată lumea, şi am nimerit sub cele mai diferite influenţe. „Valea e un băiat foarte ascultător", spunea mama cu mândrie. Ce motiv de mândrie o fi fost în asta? Tata m-a învăţat să mă supun împrejurărilor. Cu greu îmi amintesc de el – era marinar –, a făcut înconjurul lumii şi mai mult ca sigur că în copilărie nu a fost la fel de cuminte ca mine. Am învăţat excelent pentru că am avut noroc de un diriginte excepţional. Când am plecat, după terminarea şcolii, la Institutul de Cronografie, nimeni nu mi-a înţeles gestul. Or, eu mă aflam sub puternica influenţă a personalităţii lui Ragozin, lucru pe care nimeni nu-l bănuia şi de aceea purtarea mea a fost echivalată cu o primă manifestare de independenţă.

Pe Ragozin l-am întâlnit abia în anul doi. Până atunci doar îi citisem cu nesaţ cărţile şi articolele; Ele m-au frapat şi m-au silit să fac ce însumi nu m-aş fi aşteptat. Fără să bănuiască, el a făcut din mine un bărbat adevărat. Cu greu ar fi prevăzut un asemenea efect pedagogic

din partea publicaţiilor lui strict ştiinţifice şi prin formă, total neatractive.

Ragozin! Încovoiat de dureri – încă de pe atunci era bolnav incurabil – micuţul, plăpândul fondator al cronodinamicii, te supunea prin simpla sa privire. Ar fi trebuit să se nască în India, să vrăjească şerpi şi să hipnotizeze mulţimile în pieţe. Aşa cum ni se părea, cunoşteam bazele cronografiei la fel de bine ca el, pentru că dezbătusem fiecare capitol de cel puţin zece ori. Se urmărea înţelegerea absolut deplină. Atunci venea 5-ul[1]. În caz contrar, doar 2. Probabil că de aceea Ragozin a şi trăit aşa, împărţind întreaga lume în două categorii, în două culori. Bun şi rău, alb şi negru. Cronodinamica şi restul. Sau cronodihamica aducea fericire oamenilor, sau mai bine nu exista deloc. Era un visător, un romantic. Cursurile pe care le ţinea în faţa unui auditoriu înnebunit de entuziasm nu puteau fi descrise. Trebuiau văzute şi simţite. Şi trebuiau văzute şi simţite în acea vreme, pe vremea tinereţii mele.

* * *

Primele maşini ale timpului erau voluminoase, ca nişte furnale, şi doar două ţări – U.R.S.S. şi S.U.A. – le posedau, deoarece cheltuielile s-au dovedit prea mari. După fiecare călătorie apăreau în ziarele naţionale fotografii şi rapoarte amănunţite. Biblioteca lui Ivan Groaznic, Petru cel Mare la consiliul de război, Lincoln şi luptă pentru eliberare. Cronografiile nu devenit, practic, proiecţii grandioase carere în viau Istoria.

Călătoriile în timp se înrudeau cu primele zboruri în cosmos, doar că erau mult mai pe înţelesul tuturor a şi de aceea mai populare. Dar nimeni, niciodată nu a reuşit să iasă din maşina timpului în lumea fizică. Nimeni n-a strivit în trecut măcar un fir de iarbă, n-a schimbat măcar o vorbuliţă cu strămunii.

Odată, nişte băieţi se certau pe stradă. Treceam întâmplător pe acolo şi am auzit discuţia. Unul afirma că poţi să schimbi trecutul, dar că există o convenţie ce interzicea asta. Altul era convins că influenţa asupra trecutului nu era posibilă din principiu. M-am gândit cât de repede formează timpul noi opinii. Iar convenţia ONU cu privire la interzicerea pentru totdeauna a oricărei influenţe asupra trecutului a

---

[1] Nota maximă în şcoala sovietică (N. tr.)

fost adoptată deja după moartea lui Ragozin. Puţin înainte de moarte, profesorul a pus prima piatră la Clădirea Institutului de Cronografie – aceea din centrul oraşului, unde sunt plasate doar serviciile administrative. Dar acum douăzeci de ani se perindau acolo şi ingineri, şi cercetători, şi tehnologi, şi noi – operatorii.

Maşinile timpului sunt astăzi foarte scumpe – mai scumpe decât cele mai moderne nave cosmice. Nici în privinţa dimensiunilor nu s-au făcut mari progrese. Când mă strecuram în cabina de conducere, mă simţeam întotdeauna ca un şurubel căzut dintr-o piesă lipsită de importanţă. Eram acoperit de traductori, înconjurat de ecrane, legat de fotoliu, iar ca să ies în trecutul fizic, nici nu încăpea vorbă. Că să vezi şi să asculţi tot ce a fost în urmă cu o sută, o mie de ani – asta nu se poate compara cu nimic. Cu niciun zbor în cosmos. Cu nimic.

M-am gândit că odată cu moartea profesorului totul s-a terminat. Dacă nu cu cronografia, atunci cu existenţa mea în acest domeniu. Dar Ragozin nu mă formase numai pe mine, A avut studenţi şi mai talentaţi. Munca a continuat.

Apoi a apărut Lida. Ba nu, la început se deschisese în oraş Institutul de Biologie, anexa de mai târziu a Institutului de Cronografie. Iar şi mai înainte fuseseră clădirile Institutului de Fizică, Institutul de Chimie şi chiar a Institutului de Istoria Literaturii. Oraşul creştea. Institutul de Cronografie înghiţea tot: oameni, colective, întreaga ştiinţă. Biologia n-a făcut excepţie.

Nu se poate apune că biologii şi chimiştii nu cercetau doar ceea ce noi, operatorii, am adus din trecut, pe benzi şi holograme. Aveau destule idei, chiar fără legătură directă cu cronografia.

Totuşi, când ne-am cunoscut, habar n-aveam cu ce se ocupa Lida şi de fapt de ce există în oraş Institutul de Biologie. M-am lăsat din nou în voia sorţii şi din nou simţeam o atracţie, iar numele acesteia era iubirea. Era Lida.

Când ne-am căsătorit, Sovietul orăşenesc ne-a dat un apartament la ultimul etaj al unei clădiri pe atunci noi şi deseori stăteam pe balcon, aşa cum stau acum şi privesc oraşul. În centru se ridica un turn uriaş şi, se pare, complet nelalocul lui – maşina timpului. Acum nu mai există. Pe cea veche au demontat-o, dar două maşini noi, deşi încă mari, au înlocuit-o şi susţin acoperişul sălii operaţionale. Dar nu mai seamănă atât de mult cu un dinozaur şi nici nu se mai văd de aici. Nu se văd de aici nici zilele când Lida comunicase că biologii

reuşiseră să sintetizeze protobionii. Acest moment mi se desprinde clar din memorie. Şase ani nu e o perioadă atât de mare încât să uit. Îmi amintesc că atunci l-am lăsat pe Igorek la părinţii Lidei, în Crimeea, în vacanţa de vară. Era în perioada când prelucram rezultatele ultimei mele călătorii la sciţi şi am fost entuziasmat de această ocupaţie. Poate de aceea am şi uitat restul. Nu îmi mai amintesc nimic. Nimic.

Protobionii. Microorganisme care s-au aflat la începuturile vieţii. Şi oare puţine microorganisme au sintetizat biologii în zece ani? Aşa mi s-a părut la început. Importanţa sintezei protobionilor am înţeles-o abia după trei ani, când Manuhin a realizat cea mai profundă scufundare din istoria cronografiei. Am fost de faţă la start, eram de serviciu la tablourile de comandă. L-am întâlnit pe Manuhin după o săptămână – totul era clar ca bună ziua, fiecare pas. Manuhin plecase în trecut cale de 4 miliarde şi jumătate de ani – în acele vremuri când năştea viaţa pe Pământ. Călătoria lui înghiţise rezervele energetice ale Institutului pe doi ani înainte. Totuşi în locul mult aşteptatei benzi cu înregistrarea naşterii organismelor proteice, Manuhin a adus ceva ce i-a îngrozit toţi, pe oricine ar fi priceput ceva din genetica moleculeculară şi biologia celor mai primitive forme de viaţă. La început n-am înţeles nimic. Am judecat totul doar după reacţia pe care a avut-o conducătorul experimentului. În paginile presei se transmiteau publicului relatări îmbucurătoare şi emoţionante despre faptul că Manuhin a fost aproape sufocat de îmbrăţişările entuziaste ale prietenilor, dar la noi se ştia deja că Manuhin adusese date ce confirmau că pe Pământ nu fusese şi nici nu se putea naşte viaţa.

În natură sunt o mulţime de legi, printre care şi constantă vitezei luminii – şi din această cauză nu zburăm spre stele. Conservarea energiei – şi de aceea suntem obligaţi să căutăm alte surse ale ei, în loc să construim perpetuum mobile. Există şi în biologie o lege fundamentală – legea concentraţiei. Numai într-un mediu cu concentraţie puternică se putea naşte viaţa, prin intermediul fluctuaţiei spontane.

Pe Pământul văzut de Manuhin vulcanii erau unul peste altul, totul bolborosea, iar oceanele, într-o veşnică furtună, se spărgeau de ţărmurile abrupte. Pe acest Pământ legea concentraţiei nu se realiza, şi asta însemna că niciun fel de poli electrici sau magnetici nu puteau da naştere la ceea ce nu se putea naşte. Viaţa. Microorganisme, organisme unicelulare, protozoare. Nici măcar atât. Nimic.

Îmi amintesc că atunci am adoptat o atitudine ironică, încă nu-mi dădeam seama cât de serioase erau lucrurile, încă nu bănuiam ce mi se va întâmpla. Acum patru miliarde şi jumătate de ani nu era viaţă, dar în urmă cu un miliard de ani ea exista. În oceane şi chiar în bălţi. Bletner a fost în Arhaic acum o jumătate de an, aducând un material excelent. Biologii s-au înşelat undeva. Ei şi, foarte bine. Muncă de gândire – lasă-i să se descurce.

Şi s-au descurcat. Călătoria lui Manuhin a fost analizată şi întoarsă pe toate feţele, şi întreaga lume biologică s-a pronunţat într-un glas: experimentul era corect. Viaţa nu se putuse naşte pe Pământ.

Se părea că cea mai simplă ieşire din această situaţie, iar pentru noi, cronografiştii, cea mai logică, era o parcurgere a intervalului de un miliard de ani pentru a vedea ce s-a întâmplat. Aşa, de fapt, s-a şi propus, înţelegându-se prost şi incompetent în ce constă problema de către reporteri, comentatori, chiar şi de către unii politicieni – în general de către toţi cei care formau opinia publică.

Un miliard de ani! Călătoria lui Manuhin era echivalentă din punct de vedere energetic cu opt sute de starturi în mezozoic. Această călătorie ne-a răpit posibilitatea vizitării Rusiei Vechi de douăzeci şi şapte de mii de ani. În general, dacă începeai să cercetezi o regiune enigmatică, trebuia să abandonezi totul, să treci de la cronografia universală la această problemă, să mai comstruieşti sute de maşini şi să lipseşti de fonduri restul ramurilor economice. Asta era imposibil, şi un asemenea nonsens nici nu merita să fie discutat. Şi nici nu a fost discutat – în orice caz nu în cercul specialiştilor.

Într-o duminică am plecat cu Lida şi Igorek la lac. Era foarte îngrijit, deşi nu era artificial. Peştii, desigur, puteau fi pescuiţi cu mâna. Igorek prindea fluturii fără plasă, cred că îi convingea să-şi strângă aripile şi să stea pe umărul lui. De ce îmi amintesc asta? Fusese o zi obişnuită pe planeta Pământ: lacul, copacii, iarba, fluturii şi noi trei. Fusese. Dar ar fi putut să nu fie. Dacă-i crezi pe biologi – pur şi simplu n-ar fi trebuit să fie. N-ar fi putut, n-ar fi trebuit să existe nici poiana de lângă lac, nici eu şi Lida, nici Igor. Nimic.

La Centrul de presă – văd asta foarte bine de pe balcon – au început să aterizeze elicopterele cu dungi albastre. Sunt aparatele O.N.U., întotdeauna apar ultimele. Asta înseamnă că peste zece minute vor începe să sune aici, să-l caute pe eroul tuturor timpurilor, Valentin

Melentiev.

Când au început să se agite spiritele, a trebuit să recitesc lucrările lui Ragozin. Traiectoriile universale virtuale le-am lăsat pentru sfârşit – pentru noi, cronografiştii-operatori, era cea mai abstractă şi mai evident inutilă parte a cursului special. Toată lumea vorbea în oraş numai de traiectoriile universale. S-a descoperit, se pare, unica explicaţie a paradoxului lui Manuhin – că toată istoria planetei Pământ, începută în vremurile arhaice, fost şi rămâne până în prezent exclusiv o traiectorie universală virtuală care se poate întrerupe în orice moment. Şi, ce-i mai important, nimic nu depinde de noi. Nimic.

Traiectoriile virtuale. Evenimente care nu au nicio cauză şi de aceea nu au ca efect, în general, evoluţia Universului. Fără a complica lucrurile, se poate spune aşa: dacă în istorie are loc un eveniment lipsit cu desăvârşire de cauze, atunci istoria poate decurge în întregime şi fără el, evenimentul neavând nicio consecinţă, iar traiectoria lui universală se va întrerupe, fie imediat după eveniment, fie la multă vreme după petrecerea lui, dar se va întrerupe obligatoriu iar lumea va continua să evolueze ca şi când straniul eveniment nici n-ar fi fost.

Omenirea a luat naştere şi a evoluat pe o traiectorie universală virtuală – pentru mine asta era un delir. Iar delirul cel mai vizibil părea să fie teza teoreticienilor noştri că traiectoria universală pe care există omenirea se va întrerupe inevitabil, iar atunci Pământul va rămâne instantaneu aşa cum a fost în urmă cu patru miliarde şi jumătate de ani şi va evolua în conformitate cu logica naturii, fără a mai exista astfel nicio omenire care să încalce această logică.

Aveam altă idee, şi o împărtăşeam oricui avea chef s-o asculte. De ce să nu recurgem la explicarea paradoxului prin intermediul extratereştrilor? În urmă cu patru miliarde de ani au venit în zbor, pe Pământ, reprezentanţii altei civilizaţii, au văzut că Pământul e pustiu şi l-au populat cu protobioni oceanele lipsite de concentraţie. Apoi totul şi-a urmat drumul, fără paradoxuri. Mai bine să strângem cureaua, să construim încă vreo câteva sute de maşini şi să-i găsim în trecut pe extratereştri, decât să trăim într-o teamă permanentă cauzată de o posibilă dispariţie deplină şi instantanee, dar care s-ar putea să nu aibă loc niciodată.

Am propus această idee chiar şi în consiliul ştiinţific. Pentru prima dată în viaţă. Inutil. Mai exact, au fost discuţii, dar nu chiar cum

m-am aşteptat. Dorisem să atrag atenţia asupra ideii, dar am atras atenţia asupra mea. Iar când s-a hotărât alegerea candidatului pentru călătorie, toţi şi-au adus aminte de încăpăţânatul operator.

Apoi am uitat de toate astea. Multe săptămâni a existat numai Igor. Buzele lui muşcate, privirea rugătoare. Groaznic. Fiul meu avea o afecţiune congenitală la inimă. Nu chiar atât de înspăimântător. Dacă era să-i crezi pe doctori, nu existau deloc boli înspăimântătoare. Igor nu se deosebea de ceilalţi copii. În timpul operaţiei, mi-am numărat paşii pe coridorul spitalului şi mi-am amintit unul şi acelaşi film. Malul lacului şi cum fugeam jucând leapşa. Igor aproape nici nu gâfâia. Şi dintr-odată buzele vinete, ochii speriaţi, şoaptele: „Mămico, n-am să mor?". Asta a fost după aceea, dar totul s-a învălmăşit şi mi s-a părut că această şoaptă era cumva legată de plimbarea noastră.

L-am dus pe Igor la Leningrad, era nevoie de o operaţie urgentă. Am uitat de Rusia Kieveană de care mă ocupam atunci. Mi-aş fi amintit de ea, dacă în Rusia Kieveană ar fi trăit vrăjitori care ar fi putut să descânte afecţiunile de inimă, Aş fi stat atunci nevăzut, alături, aş fi ascultat, aş fi văzut şi învăţat şi aş fi devenit eu însumi vrăjitor ca să nu mai văd aceşti pereţi ai spitalului, coridorul şi pe bătrânul chirurg care a ieşit de după o uşă albă şi ne-a făcut doar un semn, dând obosit din cap şi îndepărtându-se. Apoi a ieşit infirmieră şi ne-a spus că totul era în regulă, valva fusese cusută ireproşabil, iar Igor putea trăi şi două sute de ani. Tensiunea a dispărut brusc, şi m-am gândit că o să trăiască şi două sute şi o mie de ani şi va trăi veşnic, deoarece copiii sunt nemuritori. Doar dacă… dacă nu se va întrerupe această traiectorie universală oarbă a omenirii care, potrivit ecuaţiei lui Ragozin, nu a început nicăieri şi nu va duce nicăieri.

Igor se însănătoşi, iar eu am reluat lucrul, ştiind deja de hotărârea ce fusese luată. Apoi m-am informat, voiam să aflu cui îi venise primului ideea. Nu ştiau. Probabil că ea plutea în aer şi izbucnise ca un rug aprins instantaneu din mai multe părţi.

Omenirea trebuia să trăiască. Să trăiască în linişte, să nu se mai teamă că mâine totul se poate termina. Şi însemna că pentru binele oamenilor trebuia ridicată interdicţia, o singură dată. Protobionii trebuiau duşi în Arhaicul Inferior şi aruncate capsulele în apă, de pe malul oceanului. Doar atât. Va dispărea paradoxul, iar viaţa se va naşte, nu va mai exista nicio traiectorie virtuală şi nici extratereştrii. Uite-aşa.

Convenţia mondială interzicea amestecul în trecut, schimbarea

deciziei putând-o face doar o altă convenţie, deoarece controlul fusese riguros pus la punct şi nu se putea întreprinde nimic fără asentimentul guvernelor celor nouăzeci şi trei de state. La consfătuirea din Geneva au participat din partea noastră academicianul Merejnitki – directorul nostru permanent. Apoi, cu puţină vreme înaintea startului l-am întrebat ce a simţit când a votat pentru ridicarea provizorie a interdicţiei. „Nu provizorie, ci unică", a precizat. Se părea că se gândeşte la ce cantitate de protobioni trebuia încărcată în buncăre. Un om practic. De parcă ar fi trebuit să ia asupra lui experimentul făuririi omenirii.

Aud cum Lida se apropie de uşa balconului, aşteptând să mă întorc – vrea să mă încurajeze înaintea întâlnirii cu ziariştii. Nu m-am întors, mă aştepta alt fel de întâlnire, şi nu puteam să văd pe nimeni. Lida s-a îndepărtat în linişte. S-a simţit jignită. Las-o. Trebuie să stau singur, cu mine însumi, ca atunci. Da, m-au ales pe mine. În unanimitate, Merejnitki a propus şi a demonstrat. Până la start mai rămânea un an, iar munca era dură – şaisprezece ore din douăzeci şi patru. Un an. S-ar fi putut fixa startul şi peste cinci ani, ca să se evite pripelile. Dar oamenii se enervaseră aşteptând sfârşitul lumii, şi nu se mai putea aştepta.

În ziua startului oraşul a devenit pustiu. Riscul era de neînchipuit, doar nimeni nu mai ieşise vreodată în trecutul fizic. Populaţia a fost evacuată, rămânând doar grupele de control la Centrul de lansare şi la staţiile energetice. Pe Lida şi pe Igor i-am trimis încă de ieri-seară într-o cabană, în mijlocul pădurii, linişte, aer curat.

Eram calm. Nicio presimţire. Ştiam ce voi face pe malul oceanului din Arhaic, de sute de ori mi-am repetat mişcările la antrenamente, am devenit aproape un automat, unicul specialist în aruncarea celor şaisprezece tone de protobioni în apă moartă. Era o încărcătură dublă – după calcule ajungeau şi opt tone pentru ca procesul reproducerii şi evoluţiei să decurgă spontan. Reasigurarea. Dacă făureai viaţa pe planeta proprie, reasigurarea era obligatorie.

Nu, totuşi eram nervos. Am înţeles asta după ce ecranele mi-au arătat tridimensional stânca, imensă, atârnând deasupra golfuleţului îngust, toată neagră, colţuroasă, sumbră, deşi soarele era aproape de zenit şi chiar mi s-a părut că sudoarea îmi curge şiroaie pe spate din cauza arşiţei, iar oceanul eră la fel ca acum, albastru, la orizont bleumarin. Probabil că a trecut un minut de când mi-am luat privirea

de pe ecrane şi mă uitam la aparate – ar fi trebuit să procedez exact invers. Aparatura era în perfectă stare. Cu psihicul stăteam la fel de bine.

Oceanul mugea. Şi, deodată, explozia. În depărtare: şiruri de vulcani, unul mai înalt decât celălalt, ca nişte uriaşi într-o ordine de marş. Toţi fumegau, orizontul era învăluit în văluri cenuşii, iar această cortină semitransparentă se lăsa pe ţărm. Unul dintre vulcani – cel mai apropiat – scoase un muget sugrumat şi aruncă un stâlp de foc; se părea că unul dintre capetele Zmeului-zmeilor se trezise şi se înfuriase pe întreaga lume, întrerupându-i somnul.

Mi-am scos traductorii, mi-am desfăcut centurile, m-a ridicat şi am stat în cabină în picioare.

Am ieşit în trucului fizic.

Era arşiţă. Şi, într-adevăr, sudoarea îmi curgea pe spate. Am suspinat. Deşi aveam pe faţă musca de oxigen mi se părea ca şi aerul pe care îi respiram era din această atmosferă moartă, încă fumegândă. Nu exista oxigen în ea. Dar el va apărea, pentru că mă aflam aici. Şi va apărea viaţa, vor fi copaci, lanuri de grâu, delfini se vor zbengui în apa albastră, copiii se vor juca în părculeţe cu nisip fin de plajă şi o să fie ce va fi – viaţa pe planeta Pământ.

Am fugit de pe platforma înclinată a ieşirii pe mal, văzând mai întâi maşina timpului dintr-o parte – fără acoperământul serviciilor auxiliare, fără complexul Centrului de lansare, doar un con uriaş, asemănător unui vulcan ce strălucea în soare. Maşina era minunată! Lumea era minunată! M-am lăsat în genunchi şi am luat un pumn de nisip – zgrunţuros şi cu aşchii de piatră. L-am cernut printre degete, am mai luat încă un pumn şi mi-am umplut unul din buzunarele de la centură.

Apoi am umplut toate buzunarele şi toate containerele – aproape o sută, la fiecare dintre ele punând o inscripţie corespunzătoare. Nisip de la un metru de ţărm. Nisip de la cinci metri. Nisip de la adâncimea de trei centimetri. Cinci centimetri. Nisip grosier. Pietriş. Bazalt, şi aşa mai departe. Munceam. Îmi erau acordate trei ore pentru programul de recoltare a materialelor. Eram concentrat, dar deja la sfârşitul primei ore începuse să mă doară capul. Îmi pocneau tâmplele. Cu timpul, durerea s-a înteţit, ca şi cum capul ar fi fost strâns într-un cerc de fier. Nervii, m-am gândit. Am transportat containerele în cabină şi m-am întors pe ţărmul oceanului, pentru

ultima oară.

Deasupra mea pocni ceva, iar de la înălţimea de şase metri se ivi din corpul maşinii un braţ telescopic lung, care începu să se întindă spre ţărm. Numărătoarea inversă era deja începută – mai rămăseseră douăzeci şi şapte minute.

Se însera. Dinspre munţi venea un nor negru ca străfundurile cosmosului. Înaintea lui se rostogoleau nori cenuşii, se contopeau şi se spulberau în bucăţele. Acolo, la înălţime, băteau rafale de vânt, gonind spre ocean mirosul de ars, cenuşa şi scrumul – am văzut cum între ţărm şi lanţul munţilor, la vreo trei kilometri de mine, parcă ar fi căzut o cortină, unind norii cu pământul şi ceva răsună surd. Ploaie torenţială.

Instalaţia de aruncare era pregătită, atârna deasupra fluxului astfel încât stropii ajungeau până la cupa de la capătul braţului. Bătea vântul, ca dintr-un cuptor. Rafalele se stârneau brusc, şi dispăreau la fel de repede, Era un avertisment. Acum, probabil, va izbucni uraganul. Era timpul să mă întorc în cabină.

Şi atunci am auzit glasul.

— Cine eşti?

Tăceam. Doar n-o să-mi răspund mie însumi. Cine sunt? Un om. Un om obişnuit, făcând treaba cea mai neobişnuită din istorie. Începeam istoria. Dumnezeu. După miliarde de ani oamenii îşi vor crea un dumnezeu după chipul şi asemănarea lor.

— Un om? Ai venit din stele?

N-am întrebat eu asta! În mintea mea nu exista o asemenea întrebare. Şi nici nu putea exista.

M-am întors brusc. Pietre. Cenuşă. Norii tot mai aproape.

— Ai venit din stele?

Nu m-am gândit dacă asta poate fi real. M-au întrebat şi am răspuns.

— Nu. Sunt din viitor.

— Din viitorul acestei planete? preciză glasul.

— Da, al ei, am spus. Tulburarea zăcea undeva în interiorul meu, dar nu i-am dat drumul. Eram totuşi un profesionist. Fusesem antrenat pentru diferite feluri de surprize.

— Viaţă bazată pe proteine?

— Da, am spus, uitându-mă la pietre, la stâncile de pe ţărm şi munţii de la orizont. Pustiu. Cine vorbeşte?

— Raţiunea planetei.

— Care planetă? întrebarea îmi scăpă involuntar.

— Asta. În mintea ta o denumeşti Pământ. Încearcă să gândeşti mai clar, te înţeleg cu mare greutate.

M-am împiedicat de o piatră şi mai-mai să cad.

— Atenţie! spuse glasul. Şi, surprinzător, m-am liniştit. Nu ştiu de ce, această grijă pentru persoana mea mi-a adus aminte că trebuie să mai şi întreb, nu numai să răspund.

— Cu cine vorbesc? Unde sunteţi? Cine? Care raţiune a planetei? Pe Pământ nu există viaţă…

— Pe Pământ există viaţă. Uite, deja de aproape un miliard de ani. Sunt greu de citit gândurile tale. Fii liniştit, altfel dialogul devine imposibil.

— Sunt liniştit, am spus.

— Înseamnă, conchise glasul, că în viitor aici va apărea viaţa proteinică.

— Da, am spus. Mai degrabă m-am gândit, dar chiar şi în gând am auzit cât de mândru sună asta.

— Ştiu ce este viaţa proteinică – glasul îşi continuă concluziile. Într-un miliard de ani a apărut nu o dată şi-a dispărut imediat. Dezvoltarea unui astfel de tip de viaţă e imposibilă.

— Imposibilă, am fost de acord. Tocmai de aceea sunt aici.

— Taci! spuse glasul. Gândeşte-te. La tine, la vremurile tale, la raţiune.

N-am reuşit să mă gândesc. Dorinţa de a înţelege ce se petrecea de fapt devenise mai puternică decât orice gând coerent.

— Bine, spuse glasul, voi începe să-ţi spun eu. Sunt împrejurul tău. Eu – raţiunea Pământului. Învelişul gazos plus toate amestecurile pe care le-ai denumit în gând „văl cenuşiu”. Toate astea sunt eu, corpul meu, creierul meu raţiunea mea. Dacă atmosfera Pământului ar fi avut altă compoziţie, eu n-aş fi apărut. Nu conţin structuri organice. Şi totuşi sunt raţional. Îţi simt uimirea. Multe nu cunoşti. Ştiu mai multe decât tine. Despre lume. Despre mine. Despre planetă. Şi ştiu să fac multe. Aceşti vulcani eu i-am activat, astfel încât corpul meu să primească substanţele indispensabile vieţii. Oceanelor eu le-am dirijat contururile pentru a regla climatul. Bineînţeles, e un proces de durată, dar nu mă grăbesc. Vânturile, ploile, zăpada apar doar atunci când doresc eu. Totul e raţional pe această planetă, totul e bine chibzuit. Şi

lanţurile muntoase, atât de uimitoare pentru tine, eu le-am ridicat aici. Ţie îţi este cunoscută noţiunea de frumuseţe. Uite, această lume este frumoasă… Dar mie îmi e cunoscut şi cosmosul. Ceea ce tu numeşti alte lumi. Am crezut că ai venit de acolo. Apariţia vieţii proteinice pe Pământ m-ar omorî.

— De ce?

— Ştii foarte bine de ce, spuse tărăgănat glasul.

Oare această… fiinţă… cunoaşte frica?… Încerca oare un sentiment de autoconservare?… Existând de un miliard de ani, putea să nu se gândească la moarte.

M-am uitat în sus. Cupa de descărcare se afla pregătită. Peste cincisprezece minute containerele vor ajunge în adâncul mării pentru a declanşa procesele care vor duce la apariţia microorganismelor, apoi a unicelularelor, a peştilor, animalelor şi a noastră – a oamenilor. Asta va fi pentru ea sfârşitul, pentru că văzduhul – corpul ei – se va îmbogăţi cu oxigen, iar acesta o va ucide.

Va pieri, ca să trăim noi.

Nu, eu o voi ucide, ca să trăim.

Dar cum altfel?

— Da, aşa e, spuse ea.

— Fă ceva! am rugat-o. Nu voiam s-o văd – cum să vezi văzduhul? – dar măcar urmele acţiunii ei. Voiam să mă conving că n-am înnebunit.

M-a înţeles.

— Priveşte! Norul care se îndreaptă spre ocean se va întoarce spre ţărm.

Totul s-a petrecut repede. Norul se cabră, se umflă, capătul lui se ridică spre înălţimi şi fulgere se abătură în zigzag asupra pietrelor. Am văzut cum au apărut în nisip cratere negre – atât de puternice fuseseră trăsnetele. Norul se întoarse. O porni în direcţia ţărmului. În ceaţă apărură dâre de lumină, iar soarele strălucea de parcă s-ar fi limpezit, spălându-se cu apă necăzută pe pământ.

Până la lansare rămăseseră opt minute.

Încă puteam opri lansarea, era complicat, dar aş fi reuşit. Las-o să trăiască – vocea, atmosfera raţională a Pământului. O raţiune ciudată şi străveche. Doar era planeta ei, casa ei. De ce, pentru a începe să trăiască, oamenii să facă o crimă? Poate de aceea au existat în lumea noastră războaie groaznice, copii morţi de foame, ciumă care seceră

popoare întregi? Poate că şi Ginghis-Han şi Hitler au fost ca un blestem pentru faptul că stau aici nemişcat şi astfel o omor? De ce trebuie să hotărăsc pentru întreaga lume? Pentru două lumi raţionale?… De ce trebuie să aleg eu?

Aveam impresia că înnebunesc. Că devin un ucigaş. Că săvârşesc un păcat. Primul din istoria speciei umane. Totul începe cu mine – suferinţele şi chinurile omenirii.

— Şi fericirea la fel, spuse glasul. Nu există nicio forţă superioară care să lege destinele noastre şi care să se răzbune pe voi pentru pieirea mea. Ia-ţi inima-n dinţi! Sunt două raţiuni – eu şi voi. Şi un singur habitat – Pământul. Trebuie să alegi!

De ce am ezitat, alegerea era aşa de clară! Oamenii, cu toate defectele lor, erau oameni, era Igorek, era Lida, era Ragozin cu ideile lui şi eram eu însumi.

Două minute până la lansare. Acum eu eram toţi oamenii. Puteam să repet cât voiam că nu eram pregătit să iau asemenea hotărâri, că asta e o cruzime. Dar trebuia să aleg.

Şi nu am spus nimic, ştiam că hotărâsem. Voiam să-i spun că ea a creat o lume frumoasă şi că în această lume minunată este… va fi băiatul, care nu se poate să nu trăiască… Şi femeia fără de care acest băiat nu ar fi… Pentru ei… Şi pentru alţii? Şi pentru alţii la fel.

Cupa s-a deschis şi containerele au căzut în adâncul oceanului. Se scufundă, iar învelişul lor a şi început să se dizolve. Trilioane de microorganisme active se năpustesc în întunericul apelor… şi această clipă din istoria Pământului a separat vidul de viaţă. O viaţă, de alta.

Dar eu, oricum tot auzeam vocea. O aud tot timpul. Şi acuma. Am ascultat-o mai atent când Merejnitki şi Manuhin mă întrebau miraţi despre cauza întoarcerii mele precipitate. O auzeam când raportam cu indiferenţă îndeplinirea misiunii. O auzeam când tăinuiam că ea – vocea – a existat. Aparatura nu indicase nimic, aşa cum nu semnalase nimic când a fost trimis Manuhin.

Vocea îmi cerea să tac. Amândoi doream ca oamenii să nu afle cum a început viaţa. Oamenii nu sunt vinovaţi.

Stând pe balcon aud vocea. Îmi vorbeşte despre Universul infinit, despre ierarhia raţiunilor. Vorbeşte tot timpul, o aud şi în somn. Nu mai pot să tac. Vocea izbucneşte din mine şi înţeleg că în curând n-o să mai rezist, Voi vorbi. Nu trebuie să vorbesc.

Niciodată.